

Технопарки як елемент інноваційної інфраструктури

Валерія Татценко

*здобувачка освітньої програми «Менеджмент»,
ВНЗ Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна,
e-mail: tatcenkozanna@gmail.com*

Олена Коваленко

*к.е.н., доцент кафедри менеджменту організацій та адміністрування,
ВНЗ Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна,
e-mail: kovalenko1965@i.ua,
ORCID: 0000-0001-8157-1013*

Для України не існує іншого шляху як інноваційний шлях, який обрали більшість країн що досягли значних успіхів в економічному і соціальному розвитку. Саме впровадження інновацій, розвиток інноваційної інфраструктури, створення технологічних парків, дасть можливість країні побудувати успішну державу та забезпечити її економічну безпеку.

Становленню та розбудові інноваційної інфраструктури та одному з основних елементів - технологічним паркам приділяється значна увага в наукових дослідженнях І. Антипова, А. Гальчинського, В. Геєця, О. Мазура, А. Продіуса, С. Ревуцького, В. Семиноженко, Л. Федулової, І. Уханової, В. Яковенко та інші. Так, І. Антипов провів дослідження ролі технопарків в інноваційному розвитку [1]. І. Уханова дослідила розвиток та світовий досвід технологічних парків [2]. А. Продіус та О. Скакун дослідили зміст та сутність технологічних парків [3,4]. С. Ревуцький у своїх працях провів дослідження та становлення технологічних парків в Україні як важливої складової інноваційної структури [5].

Стан економіки країн Європейського союзу та інших країн що обрали інноваційний шлях розвитку свідчить про те, що технологічні парки стають необхідним і ефективним інструментом в вирішенні завдань досягнення стабільного та впевненого економічного розвитку.

Перш за все слід підкреслити, що процес створення технологічних парків при переході до інноваційного типу економіки у високорозвинених країнах світу відбувався в умовах глобалізації світової економіки, посилення міжнародної конкуренції, використання новітніх технологій у виробництві конкурентоспроможної продукції. Тому в якості основної мети такої форми організації наукового та виробничого процесу, як технопарк, виділялось забезпечення швидкої реалізації наукових розробок, які стають інноваціями [6, с.45].

На основі проведеного дослідження та узагальнення існуючих визначень зроблена спроба дати таке визначення технопарку, що враховує зазначені ключові напрямки його діяльності і відповідає сучасним реаліям сьогодення:

Технопарк – це самостійна організаційно-економічна структура, що об'єднує вищі навчальні заклади, науково-дослідницькі організації й підприємницькі структури, що здійснюють науково-дослідну, дослідно-конструкторську і

виробничу діяльність, з метою збільшити конкурентні переваги та ефективність бізнесу, прискорити просування розроблюваних ними товарів і послуг з інноваційного циклу від створення до комерціалізації.

Надана класифікація поняття «технологічний парк» дозволить більш конкретно охарактеризувати його за певними ознаками.

Класифікація технопарків за типом стратегії: інноваційно-орієнтований технопарк – забезпечує реалізацію масштабних стратегічно важливих на регіональному і державному рівнях проектів, що мають високий ступінь інноваційності, як правило з використанням механізму державно-приватного партнерства; маркетингово-орієнтований технопарк – має чітку стратегію, що направлена на інтеграцію дослідницького, виробничого і фінансового секторів шляхом організації ефективного процесу просування інноваційних продуктів на ринок і підтримки процесів комерціалізації; пріоритетним напрямком діяльності виробничо-орієнтованого технопарку є створення умов для реалізації інноваційних проектів в високотехнологічних секторах економіки за рахунок розвинутої інфраструктури (виробничі лабораторії, експериментальні установки та ін.) що забезпечує підвищення якості проведення дослідно-конструкторських робіт і створення дослідних зразків інноваційної продукції.

Класифікація технопарків за національною моделлю: японська модель – пропонує створення технополісів що зосереджують наукові дослідження в передових високотехнологічних галузях та наукомісткому виробництві, учасниками є держава, місцеві органи влади, приватні фірми, університети; в рамках американської моделі створюються організації, основний напрямок діяльності – надання в оренду наукомістким фірмам площ і приміщень, що відповідають вимогам проведення науково-дослідних робіт і створенню експериментальних інноваційних зразків; метою створення змішаної моделі є структурна перебудова економіки окремих регіонів за рахунок створення підприємств і організацій, що займаються виробництвом інноваційної продукції.

Класифікація технопарків за рівнем розвитку інфраструктури: технопарки з розвинутою інфраструктурою що відповідає міжнародним стандартам офіси, лабораторії, дослідницьке виробництво, рекреаційну інфраструктуру, виставковий центр, готелі(житло), що забезпечує високі можливості для реалізації інноваційних проектів; технопарки що формують інфраструктуру – знаходяться на стадії становлення і розвитку пулу бізнес-послуг, взаємопов'язані зі строками надходжень інвестицій: проект створення інфраструктури реалізується в середньостроковій перспективі (до 5 років); віртуальні технопарки, які не займаються розбудовою і розвитком інфраструктури, основа сфери їх діяльності - надання послуг щодо пошуку та допомоги в просуванні інноваційних проектів. Особливістю віртуальних технопарків є мобільність, що не потребує додаткових офісних витрат.

Класифікація технопарків за масштабами діяльності: технопарки-лідери мають розвинену організаційну, фінансову структуру, матеріально-технічну базу, бізнес-інкубатор, маркетингову службу та інші інноваційні компоненти; група

технопарків середнього рівня забезпечують помітну підтримку становленню малих інноваційних підприємств, приймає участь у вирішенні соціально-економічних проблем регіону та здійснює виробництво продукції з достатньо високим ступенем інноваційності; технопарками низького рівня або ті що починають свою діяльність є структури які успішно функціонують і мають у своєму складі малі інноваційні фірми, бізнесу яких вони надають бізнес-послуги.

Запропонована класифікація технопарків дозволить визначити місце та роль кожного типу технологічного парку в інноваційній інфраструктурі, позначити цілі та завдання, удосконалювати механізми їх функціонування в залежності від обраної моделі та типу.

Технопарк як інституційна форма розвитку малого і середнього інноваційного підприємництва, виконуючи роль ядра інноваційної інфраструктури, створює і розвиває необхідні зв'язки між його учасниками: малими інноваційними компаніями, дослідницькими організаціями, університетами, великими промисловими підприємствами, фінансовими структурами, органами влади, що забезпечує прискорення інноваційного зростання як регіону так і країни в цілому в умовах становлення «економіки знань». Дослідження теоретичних положень, аналіз сутності технологічного парку, та їх класифікація дозволить в подальшому дослідити та можливо удосконалити організаційну структуру такого компонента інноваційної інфраструктури як технопарк.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, інноваційна модель розвитку, економічне зростання, технологічні парки.

Список використаних джерел

1. Антипов І. Інноваційний розвиток національної економіки в контексті створення інноваційних інфраструктур в освітній галузі. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. 2010. Вип.148. С.1-8.
2. І.О. Уханова. Розвиток та функціонування технопарків: світовий досвід та специфіка в Україні: монографія. Одеса, 2012. 131 с.
3. Коленюк І., Скакун О. Розвиток технопарків в Україні: історія та проблеми становлення. Науковий вісник ЧДІЕУ. 2011. №2(10). С. 9 – 15.
4. Продіус О. Інноваційний розвиток промисловості: реалії та перспективи. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. №1, Т.1. С. 106 – 109.
5. Ревуцький С. Технологічні парки в Україні як важлива форма інноваційної інфраструктури. Інноваційна інфраструктура в контексті національної інноваційної системи (економіко-правові проблеми): монографія за науковою редакцією О. Бутнік-Сіверського. К.:НДІ ІВ НАПр НУ, «Лазурит-Поліграф», 2011. С.234 – 240.
6. Уханова І.О. Технологічні парки як чинник стимулювання розвитку інноваційної економіки в сучасних умовах. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць. Маріуполь, 2011. Том 2. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Traeiv/2011_2/10.pdf (дата звернення: 12.01.2022).